

FLAU BACK

Vladimír
Binar

TRIÁDA

TRIÁDA

EDICE
DELFÍN

SVAZEK
31

Vladimír

Binar.....Playback

V L A D I M Í R
B I N A R

TRIÁDA

2001

Kniha vychází s laskavým přispěním
Nadace Český literární fond
a Nadačního fondu Obce spisovatelů

Text & photo © Vladimír Binar, 2001
© Nakladatelství Triáda, 2001, 2016
ISBN 80-86138-38-0
ISBN (pdf) 978-80-87256-97-8
ISBN (epub) 978-80-7474-191-3
ISBN (mobi) 978-80-7474-192-0

MISLE,
jediné Tahitiánce,
kteou jsem potkal v Praze

Víly pramenných vod, vy Diový dcery,
ó prosím, kéž se nám vrátí ten muž,
kéž bůh ho přivede nazpět...

HOMÉR

O tom nemá cenu vyprávět, to není žádný hrdinský zpěv, raději si dáme ještě jedno pivo, však to znáš, to se vždycky říká, pojď na jedno, každý večer jedno, já mám nejraději popovický, ale tady točí jen smíchovskou desítku, já už teď vlastně nepiju nic jiného, už taky na nic jiného nemám, ani tak, ani onak, jen na tu čtyřku, stejně jako Honza, ten, co stojí tamhle ve výčepu, v hnědém kabátě, taky si dává to jedno pivo, bydlíme na stejný chodbě, dveře proti sobě, ve čtvrtém patře, to je podivný dům, často přemýšlím, proč je tady na Vyšehradě ve dvorech a na střeších tolik ptáků a v oknech tolik květin, víš, jednou navečer jsem šel domů, jako vždycky Vratislavkou, to je ta ulice, kterou jsme sem přišli, vede k vyšehradskému hřbitovu, a najednou vidím, jak se za jedním nezastřeným oknem chystá ke spánku nějaká stařena, měla už na sobě noční košili, seděla na krajíčku postele, zády k vysoko nastlaným peřinám, a dívala se k oknu vyhaslýma, vodnatýma očima, pokoj byl jaksi prázdný, ubohý, vedle žluté dřevěné postele se červenala skříň, na nazelenalém linoleu se kousek od stolu a židle válely nějaké hadry a ze stropu visela holá žárovka, v místnosti bylo asi zima, ale stařenka se tam krčila jen v modré noční košili, a přitom jí zřejmě nevadilo, že má bosé nohy na studeném prošlapaném linoleu, strnule koukala před sebe, až jsem se polekal, že se tak upřeně dívá na mě, proto jsem raději ucouvl do tmy, a vtom jsem si všiml, že přímo na hranici mezi skomírajícím denním světlem a bídnou žárovkou stojí na okně, mezi skly, obrovská květina se širokými zelenými listy a v těch listech že pluje oslnivě rudý květ, který jako by do sebe nasával poslední zbytky světla z ulice a vyzářoval ho do šera v pokoji, a teprve teď jsem si uvědomil, že oči staré ženy úpěnlivě visí na zářivě rudých plátcích a že v jejím pohledu občas zakmitá stejný plápolavý plamínek,

obě světla, ohýnek květu a záblesky v očích, se slévala, a já jsem najednou ucítil, jak se prázdno, které jsem v pohledu stařeny zahlédl, když jsem přistoupil k oknu, převalilo kamsi za mou hlavu, a že právě tam, do prázdna, valícího se zároveň z pokoje i ze tmy města, odkud jsem přišel, se upírá přes rudý zvonec květu její pohled, a v té chvíli jsem to mohl nahmatat, všechnu tu pomíjivost, prchavost, konečnost našeho života, a přitom v jakémsi zmenšení, miniatuře, a kdyby se mi chtělo žertovat, řekl bych, že celý ten podvečerní výjev nosím neustále s sebou jako krabičku zápalek, takhle to začíná, takhle hloupě na to přijdeš, takhle člověk zničehonic potká mrtvý čas, ale také jsem jednou viděl něco jiného, bylo to asi tu zimu v devětašedesátém, kdy napadlo za den a noc tolik sněhu, že na Karláku ho bylo skoro metr, a když jsem se tehdy odkudsi po půlnoci vracel, ležel tam neporušený, bělostný, svítil, všechno pod ním zmizelo, věčná pražská čern, koleje, refýže, dráty, keře, stromy, dokonce i domy zmizely pod sněhem, téměř přestalo sněžit, jen tu a tam poletovala osamělá vložka, všude kolem se rozkládal tichý jiskřivý ráj, ale v půlnočním sněhu prázdného nekonečného parku stály dvě jeptišky a naškrobená bílá křídla, vyrůstající jim z hlavy, se neslyšně vznášela v křišťálovém světle, které směrem vzhůru černalo, tam někde nahoře bylo temné dno zářivé propasti, naklonil jsem se nad ní a z jejích hlubin se ke mně vznesly sochy z průčelí kostela svatého Ignáce, a najednou jsem viděl, že už to nejsou sochy, že z nich zbyla jen zlatá svatozář, a v každé té zlaté auře byl černý tunýlek, a já jsem ještě viděl, jak se těmi tunýlky žene a proudí nezastavitelně a nezadržitelně čas, jako když se otevře tepna, věčný a blažený proud, uchvátil mě, vsákl do sebe, a já jsem v něm náhle plul jako na hladině od věků se valící řeky, jakési světelné Mississippi, a kolem mě do temnot

sršely zlaté paprsky svatozáří z průčelí kostela svatého Ignáce, vznášel jsem se, plul, nehybný a ztuhlý, zabalený do plenek času jako mumie, a ještě jsem viděl, že ty dvě jeptišky se podobají dvěma velkým brodivým ptákům, jako by je poletující sněhové vločky proměnily v plameňáky, křídla šustila, pohupovala se v mrazivém vzduchu a na jejich plochách se odráželo třpytivé zrcadlo vesmíru a času, vrhalo odlesky na krystalky sněhu, až růžověl, cítil jsem ho na tváři a vznášel jsem se s ním, ptáci, ptáci, slychám je za úsvitu, ale nejhorší je to v zimě, když mráz syčí ve dvoře před okny jako plyn, hrdličky přilétají k okenním rámcům, ťapkají po plechu, nožičky se jim smekají, a s tlukotem křídel se ozývá dušené houkání a skřípot drápků v suchém mrazivém vzduchu, ve kterém bledne světlo hvězd, to praská zrcadlo Orionu, a já ve spánku slyším, jak zobáčky ťukají na sklo, jako by se dobývaly dovnitř, kdesi daleko blaženě crčí proud vody a tříští se ve výlevce, ozývají se rychlé kroky, kdesi daleko tlumeně odbíjejí hodiny, píská hrnec, v němž se už nadýmá mléko, cinká kávová konvice a hrnky, škrtne zápalka a ozve se jemný hukot plamene, a potom ještě z větší dálky zaklapnou dveře a je ticho, ale to už hledím do prázdná svého pokoje, kde se ozývá jen tikání budíku, a na protější zdi s opadanou omítkou, která trčí jako šedivý, rozpadající se útes proti oknu, začíná bloudit denní světlo, prasklé a duté, ze dna domu není slyšet nic než ticho, a já už zas vidím, že nejsem doma, že zas není to ráno, kdy vstanu a půjdu do kuchyně a na stole bude snídaně, bílá káva a chleby s máslem, a tak vstanu až za dlouho, teprve až světlo proti oknu odkryje další světaďly popraskané omítky, na té mapě je moje první město světa, ale žádné okno, a v šedivém stínu toho města vyjdu na chodbu na záchod, dívám se dlouho, jak světlíkem padá jedna jediná sněhová vločka,

celý náš barák je tak tichý a dutý, že slyším, jak se ta vložka prodírá vzduchem a taje, jak rozechvívá ticho i tlumené houkání hrdliček a plácání křídel, napustím do konvice vodu, postavím konvici na vařič a myslím na ztracenou a kamsi propadlou vilu na kopci nad nádražím, v jejichž oknech visely narudlé a ochmýřené koule meruněk, na zahradu s morušovníkem, besídkou plnou rákosových rohoží, kulatým betonovým bazénkem a malinovým, které stékalo dolů z kopce plné rosy, rudých plodů a nazlátlých šlahounů, na nichž se houpali ptáci, tehdy ještě neviditelní, často myslím na ten kopec, na němž jako zlatá modla rostlo ze země slunce a válelo se jako kyvadlo stojících, zapomenutých hodin v pískovišti, je to pořád horší tady na té písčince, podívej na Honzu, zas si dává to jedno pivo, jen to tady postavte, vidíš ten džbán, co má vedle sebe na pultě, tomu říká Bedřichu, a Bedřicha si nechá natočit, teprve když jde domů, dřív, ještě tak před rokem, si dával za večer třicet piv, a jednou, když už mu nechtěli nalít, že je jako kompletní hodina, bylo to v hospodě u Botanické zahrady a už tam přišli esenbáci, rozzuřilo ho to tak, že ty esenbáky z hospody vynesl, v každé ruce jednoho, a jak třepali ve vzduchu nohama, motýlci, tloukl jim hlavama o sebe, a pak s nimi mrskl nahoru ke skleníkům, ale potom si klekl na chodník u zdi a bušil do ní pěstí, jen se podívej na jeho pazoury, do těch bych se nechtěl dostat, zato bych rád viděl, jak klečí u dveří hospody U Trajců, zatímco se policajti sbírají na křižovatce, vlastně pod palmami, ze země, a jak buší do zdi svou pěstičkou, přesně tam, kde světlo neonových zářivek vrhá na omítku stín jeho hlavy, a křičí, já bych vám rozbil držky, vy hajzlové, až byste uviděli kvést tu slavnou Victorii Regiu, jen kdybych neměl tu zasranou podmínku, on totiž dělá v Botanické zahradě topiče, a představ si, že ti esenbáci

utekli, ale on se do hospody U Trajců už nevrátil, a málem tak přišel o svého Bedřicha Prvního, protože když toho měl u zdi už dost, vydal se domů, ale pak se zastavil na křižovatce pod Železničním mostem, stál tam, kymácel se a mával bůhví proti čemu na světě svou zkrvavenou pěstičkou tak dlouho, až přijel autobus, a on se rozhodl, že si to tedy vyřídí aspoň s ním, vyrazil proti němu tak, že by se za to nemusel stydět ani sám matador El Cordobes, kterého jsem tolik toužil vidět v Arles dělat koridu, v Arles, v bílé kamenné antické aréně, rozpálené šíleným olivovým sluncem, v němž tryská na všechny strany písek metaný kopyty býků, celá ta bělounká aréna voní krví a potem, a taky ženskými těly, oblými jako kmeny v žáru zkroucených pinií, s pleť vydrhnutou mořem, solí, mistralem a celým tím slavným Méditerranée, jenže tam v Arles jsem se na koridu nedostal, neměl jsem už čas, a i když Honza neměl žádný meččík, natož muletu, autobus mu ty jeho veroniky našťestí zbaštil, jen o něj škrtnul, a on se bezmocně rozplácl v půlnočním světle prázdné křižovatky, tvrdil ovšem později, že do toho autobusu bouchl pěstí, až se mu vysypalo sklo, a jak tam ležel, jen párkrát vykřikl, co do mě strkáš, co do mě strkáš, pak přestal křičet, a když zvedl hlavu a uviděl, že je tam sám, začal bušit do dlažby čelem, tak jsem ho tam našel, a jak jsem ho potom táhl domů do čtvrtého patra, schod za schodem, padal mi pořád dolů a přes zábradlí a přitom neustále vykřikoval, nestrkej do mě, nestrkej do mě, ale druhý den dopoledne už byl tady na Poště, už si zas dával to jedno pivo, jen pravou ruku držel jaksi stranou, ale on dovede zvedat püllitry stejně levou jako pravou, a jeho pravačka vypadala, jako by ji namočil do asfaltu, byla fialová a černá, oteklá, parádní boxerská rukavice, stál u pultu zrovna jako dnes a servírka, právě ta, která se k němu teď přitočila, mu

pořád dokola říkala, tak už běž k tomu doktorovi, ale on jen po každé odfrkl, ale jo, jen co dopiju tohle pivo, a takhle tam stál až do večera, byl takový ten zvláštní únorový den, kdy slunce, sevřené mrazem, visí na nebi jako oslnivý, pulsující kotouček, přesně jako měsíc v úplňku, jenže zlatý, celé nebe je zalité modří a nesmírně vysoko se ve skleněném blankytu vznášejí černá hejna ptáků, vzdálená a tajemná jako vyhaslá souhvězdí v hlubinách vesmíru, jen slunce je blízko, je zabodnuto v hvězdném prostoru ptáků zrovna metr nad průsvitnými špičkami vyšehradské katedrály, ze dvorů se ozývá tlumené houkání hrdliček a pod černými krystaly domů na smíchovské straně Vltavy, pod sloupy dýmu, které nehybně trčí u Železničního mostu jako připoutané na nitkách ticha, leží bílá těla parníků, bílé velryby na lesknoucí se olejnaté hladině řeky, ulice jsou prázdné, celé hodiny se nic nepohne, jen vysoko v jiskřivém prostoru, nad pulsující kuličkou žhavého slunce, se neustále obnovují a zanikají, seskupují a víří nová a nová souhvězdí, která při svém nekonečném, věčně se obnovujícím letu, valícím se v mohutném světelném proudu jako Mléčná dráha, vytvářejí ze své touhy ptáci, pak se zlatý úplňk náhle rozpadne na prach, zastíní ptačí souhvězdí paprsky, jako kdyby se spustila opona, a tehdy, když tady Honza stál, najednou se kolem něho zavlnily modré chuchvalce dýmu, houpaly se a spirálovitě stoupaly v nazlátlých slunečních paprscích, které pronikly přes zažloutlé záclony dovnitř, a jeho rozbitá pěst, černá, oteklá pravačka, se vynořila z šera, ležela v prachu cigaretového světla jako na namodralých a šedivých polštářích, závoje dýmu se kolem ní obtáčely a zase sklouzávaly dolů, jako obvazy, a to žluté světlo jako by dovnitř neproudilo zvenku, ale vytékalo z naleštěné pípy do půllitrů na pultě, stoupalo v nich a zářilo jako zlatá láva, až na-

konec, když Gymnasta, tak tady chlapi říkají vrchnímu, roznesl püllitry po lokále, zalilo celou hospodu, to mrtvé ticho, ztuhle sedící nedělní štamgasty, a Honza stál ve výčepu přísátý na ten světelný proud, opíral se o něj jako o sloup, a když se k němu servírka zas naklonila přes pult a snad už posté mu řekla, Honzo, neblbni, běž už k tomu doktorovi, vždyť to máš určitě zlomený, pozvedl tentokrát hlavu, ale ten pohyb jím strčil dozadu, takže musel svou boxerskou rukavicí vyrovnat ztracenou rovnováhu, prudce ji zvedl, až zařval, a teď měl tu ruku přímo před očima, jako by ji tam vyvrhl příliv únorového světla, které protékalo hospodou jako šťáva vymačkávaná z citronu, teprve teď, když se tak objevila a znehybněla, ozářená ze všech stran, bylo vidět celou tu hrůzu se zaschlými černými strupy, a Honza na ni pár vteřin užasle civěl, jako by byl hypnotizovaný, ale hned se rozeřval na celou hospodu, to čumíte, volové, ačkoliv se nikdo ani nepohnul, jen některá víčka se zvedla a hned zase sklapla, jako když se natáhne a hned spustí spoušť fotoaparátu, pak po ní levačkou sáhnul, pomalu ji stáhl dolů, až se znovu zabalila do obvazů dýmu, a něžně, jako by ji konejšil, zabručel, nestrkej do mě, nestrkej do mě, víš, člověk vlastně sám se sebou mluví jen v bolesti, ale fyzická bolest není to nejhorší, proč člověk sám se sebou mluví, nakonec však servírka přišla za mnou, abych mu domluvil, dneska si vzala paruku, ale pod ní má dlouhý černý vlasy, až po pás, Gymnasta je její manžel, a když přišli na tuhle hospodu, celou ji napřed vymalovali, dnes už to není ani poznat, a tenkrát prý sem Honza náhodou vlezl, ona zrovna uklízela po malování, a jak tady stála na štaflích a umývala okna, pozval ji k sobě na kafe, aspoň mi to povídal, možná že kecal, ale toho večera přišel ke mně a strčil do dveří obrovskou kyticí šefíku, už byl zas pořádně namazanej,

a povídá, víš, já jsem tady měl dneska ženskou, ona ti má tak dlouhý vlasy, že si s nima může vytírat prdel, a jak rozpráhl ruce, větvičky šeríku se sypaly na zem, až nakonec stál na chodbě s prázdnýma rukama a smutně se na ně díval, už to s ním zas strkalo, pak začal po šeríciích šlapat a povídá, pojď ke mně na kafe, mám tam pár lahváčů, ale ty ti nedám, ty jsou pro mě, já ti uvařím kafe, a jeho vodnaté oči zmodraly do lila, jako by se do nich nahrnula šeríková vůně, které byla plná chodba, jen si ho prohlédni, je to docela pěkný chlap, ale ten chlast ho oddělá, měl bys ho vidět před pár lety, a když se namaže, říká servírce Barborko, tak se jmenovala jeho první žena, podívej se, jak se ona teď na něho kouká, možná že přece jen u něho byla, tehdy v tu neděli jsem si objednal párek, a když mi ho přinesla, naklonila se ke mně a pošep-tala mi do ucha, řekněte mu, aby šel s tou rukou na pohotovost, já mu už dala pět prášků a on má patnáctý pivo, vždyť ho to musí strašně bolet, nejspíš to bude mít zlomený, on vás možná poslech-ne, a tak jsem za ním šel a povídám, Honzo, tam u vás v Botanic-ký prý máte nějakou zvláštní kytku, já to viděl napsaný na plotě, nějakou Viktorii Královskou, on si pořád choval levačkou tu svou pravačku, mazlil se s ní, ale pak začal křičet, já se můžu vysrat na celou Victoriu Regiu, já mám Bedřicha v hajzlu, a tohle vyřvával na celou hospodu, a když se ho Barborka pokoušela uchlácholit, osopil se na ni, až se do toho vložil Gymnasta, ale Honza se tento-krát nechal vyvést z hospody jako beránek, stejně mu hospodský od Trajců Bedřicha schoval a on ho pak jednou v noci na scho-dech rozbil, no jo, Bedřicha Prvního rozbil, představ si, on má do-ma všechno pojmenované, možná proto, že když je člověk takhle sám, pojmenovává si aspoň věci kolem sebe, aby měl s kým mlu-vit, protože se nakonec už sám se sebou mluvit stydí, my máme

dveře proti sobě a já občas slyším, jak si on se svými věcmi vypráví, zní to ovšem spíš jako nářek nebo mluvení z cesty, ale to se ještě dá snést, vždyť já v poslední době potkávám na ulici chlapy, kteří už nemluví ani se sebou, ani s věcmi, jen naříkají, řvou do prázdna, jako tuhle jeden u Národního divadla, o tom ti ale povím jindy, a tohle všechno jde člověku asi nejlíp, když se pořádně napije, ale stejně nikdy nepřijde na to, jak se do něčeho takového dostal, ono to v něm prostě najednou je, a pak už nic není tak jako dřív, už to není budík, ale Frantík, a on stojí před kalendářem a říká, Marijáno, dneska jsem se zas vožral, zítra už to neudělám, stojí tam, vezme do ruky tužku a napíše do kalendáře, dneska jsem se zas ožral, zítra už to neudělám, a Marijána na něho kouká, v každém oku se jí točí strašlivý ciferník, hodina za hodinou, den za dnem, točí se, hrká jakási kalkulačka dní, měsíců a roků, a do člověka pořád něco strká, stejně jsem se ale divil, jak se Honza tehdy nechal z hospody vyvést, ten bývalý gymnasta má jistě pořádnou páru, ale v tom to tak docela nebylo, on nejspíš už chtěl být zas sám se svou Marijánou, a tak se vůbec nevzpouzel, nebo jen naoko, jako by se člověk, když něco strašně chce, zároveň toho bál, jako by se toho bál tím víc, čím víc to chce, jako by touha nebo vlastně život byl volný pád a člověk měl v sobě jakýsi zákeřný, zvrácený pud sebezáchovy a potřeboval někoho, kdo by ho aspoň trochu přistrčil k tomu, co chce žít, co vždycky, už od samého počátku, aniž to věděl, toužil žít, ale přitom se toho bál, pak už člověk letí, někdo nebo něco ho postrčilo, a on nakonec zapomene na to, co ho postrčilo, nebo si dokonce ani nevšiml, že byl postrčen, a ať mi nikdo neříká, že tomu tak není, ledaže by sám čas na sebe nebral tvářnost lidských podob a dobro i zlo by často nebylo stejně úrodné, já sám se občas ptám, jak jsem se do toho

dostal, kde to začalo, ale takhle se mohu ptát jako tehdy, když jsem šel v našem baráku do schodů a najednou jsem uviděl, jak na odpočívadle mezi třetím a čtvrtým poschodím stojí jedna stařenka, paní Beková, už jí bylo přes devadesát let a bůhvíkolik roků už nevyšla z bytu, vlastně z jakéhopak bytu, v našem domě nejsou žádné byty, jsou to jen jednotlivé místnosti, záchod a voda na chodbě, stála tam, koukala nepřítomně do dvora, který je kolem dokola samá zeď, jen hluboko dole se krčí tři zakrslé akáty, deroucí se za světlem přímo z betonu, ale přitom je nad dvorem zářivá, visutá zahrada, plno květin, v květináčích a truhlících, přímo v oknech i před okny, plno barev, v šedi opršelé omítky šlehá a jiskří červená, žlutá, modrá, bílá, zelená, protože tam pořád kvete spousta pelargoní, muškátů, bramboříků, slaměnek, voskovek s droboulíky, nafialovělými kvítky, azalek, klíví, amarylis, sám mám jednu doma a čekám už pěknou řádku let, kdy mi konečně rozkvetou, ale o tom ti ještě povím, jestli nezapomenu, a taky ibišků, kaktusů, těch je ostatně nejvíc v jednom domě u samoobsluhy Na Slupi a zdá se mi, že pořád kvetou, jednou jsem do té samoobsluhy vešel, ale počkej, k tomu se ještě vrátím, prostě celý dvůr je obklíčený květinami a obydlený ptáky, kteří tam slétají z vyšehradských hradeb a hned zas z té šedé propasti vzlétají vzhůru, jako by někdo zapaloval plyn, nejvíc v dubnu, a tehdy byl právě takový průsvitný dubnový den, a jak tam paní Beková stála na odpočívadle u dveří na balkon, řídkými šedivoučkými vlasy jí prosvítalo slunce, a mně se zdálo, že svýma už slepýma očima vidí daleko lépe než já ten vzněcující se, vzhůru šlehající hořák ptačího zpěvu i neviditelných křivek, které při svém letu v třpytu dešťových kapek rýsovali ptáci, pila celým tělem to podvečerní ptačí představení, byla jím prosvícena, vypadalo to, jako by se chtěla

vznést, jako by tam nahoře byl nějaký vír a ten ji do sebe vtahoval, a jak jsem tam stál, pár schodů pod ní, bál jsem se pohnout, bál jsem se ji pozdravit, jako se říká, že se nemá volat na náměsíčníky na střeše, protože by procitli a zřítili se, ale ona asi uslyšela můj dech, protože se otočila, a v té chvíli měla pod slepýma očima kolem rtů slaboučký úsměv, a já jsem si uvědomil, že ona přece celé to ptačí hemžení nevidí, ale že asi slyší tryskání letu, vzlínání křivek, syčivé plachtění bez tepotu křídel, a když jsem procházel kolem ní, najednou tichoučkým, téměř neslyšitelným hlasem zašeptala, víte, když jsem ještě byla jako komtesa v Polsku, a tak se mohu navždycky ptát, jak se vlastně dostala až tam, k těm balkonovým dveřím, Honza, ten by mohl o ní vyprávět, protože jednou, když si dala na vařič kousek uzeného a potom usnula, jí zachránil život, rozbil dveře a vynesl ji skoro udušenou z jejího pokoje, plného starého harampádí, zažloutlých krajkových peřin a zteřelých záclon a závěsů, a když se pak na chodbě probrala z málem věčného spánku a vykašlávala puch spáleného masa, prý zašeptala, to jsi ty, a on mi ještě řekl, člověče, ona vy-
padala, jako by jí bylo dvacet, a jaký měla blažený voči, bába jedna, ale od té doby se o ni staral, chodil jí nakupovat a celé hodiny sedával v jejím pokoji, takže pomalu přestával chodit sem na Poštu nebo do hospody Na schůdkách v Trojický, a když jsem se ho zeptal, co s ním je, jenom zabručel, ona bába pořád něco kecá a já to musím poslouchat, ale já si stejně nedovedu představit, jak se dokázala vystrachat po schodech až k balkonovým dveřím, protože tehdy už dva tři roky nemohla vůbec chodit a přestávala vidět, ale jo, postavte nám tady ještě každému jedno, a pak jsem se za pár dnů vracel domů z nějakého flámu, mohlo to být asi za týden po tom, co jsem ji viděl na schodišti, jak pozoruje podvečerní pta-

čí představení, to trhání oblohy rozmachy křídel a plachtěním, šel jsem pomalu Vratislavkou nahoru, bylo kolem čtvrté hodiny odpoledne, drobně přšelo a přes déšť se prokusovalo slunce, a ten bulvár mrtvejch, Saint-Germain mého prvního města světa, jak já té ulici říkám, víš, že dole na Výtoni skočil Biebl z okna, ten bulvár vedoucí k vyšehradskému hřbitovu se leskl jako zrcadlo a déšť svítil tak prudce, až jsem musel přivírat oči, hrdličky tloukly křídly ve dvorech, od řeky se občas ozvalo zahoukání parníků a já jsem na ulici usínal, byl jsem hrozně utahaný po probdělé noci, jen jsem se tak poslepu vlekl, až jsem se zastavil, už se mi ani nechtělo dál, stál jsem a poslouchal, jak celý Vyšehrad rezonuje v dešti, a když jsem pak přece jen otevřel oči, uviděl jsem, že stojím zrovna na začátku naší ulice, která padá téměř kolmo dolů k černému kaňonu Neklanky a je v ní po celé dny skoro tma, a jak jsem se pomalu rozkoukával, zahlédl jsem, že před dveřmi našeho baráku stojí malý zelený nákladňák, taková ta erena, dva chlapi v montérkách na auto právě nakládali černou vyřezávanou skříň, a teprve v té chvíli jsem si uvědomil, že v ulici je nějaké podivné ovzduší, jakési neobvyklé ticho a šero, přítmí plné neurčitého skřípavého šelestění, šustění, jako když něco klouže, smeká se po plechu a po skle, stál jsem tam, luštil ten podivný zvuk a díval se na ty dva muže, jak strkají skříň k nábytku, co už byl naskládán na autě, pak zaklapla postranice a v tom okamžiku vyšla ze dveří našeho domu nějaká žena, která těm mužskejm něco řekla, a pak začala stoupat po chodníku ke mně, a když jsem zvedl hlavu, abych na ni hloupě nekoukal, spatřil jsem, že ulice je plná šedého stříbřitého světla, právě takového, jaké vyzařují mušle a lastury, když je moře vyplaví na břeh, a že to šelestění, šustění, které mě přimrazilo k zemi, se ozývá z okenních rámců, bylo to něco úžas-

ného, okna byla plná ousaných, zplihlých hrdliček, a také holubů, těch ptáků bylo tolik, že se na okna, na římsy nemohli vejít, smekali se, drápky jim sklouzávaly po mokřém plechu, padali dolů a hned se zas s tichým tepotem křídel zavrtávali do chumlů vířících u okenních tabulí, stříbrné, šedivoučké vlny se přelévaly, klesaly a znovu stoupaly, a v rámu ulice, jako v nějakém obrovském hudebním nástroji, byly napnuté nitěné provazce dubnového deště, které se rozezvučovaly pod údery ptačích nožiček, křídel a zobáčků jako struny, ta ženská v baloňáku mě minula a dala se dolů Vratislavkou, ale já tam stál dál a civěl na to nepochopitelné ptačí divadlo, a přitom to nebylo všechno, protože když naskočil motor auta, ptáci se náhle zvedli, vzlétli, s takovým hlukem, jako kdyby se přivalil příboj, ale sotva se nákladák pomalu rozjel dolů ulicí, odněkud slétlo pár hrdliček a holubů a posedalo si na nábytek, teď už přikrytý plachtou, a jak se plachta natřásala, ptáci sklouzávali, smekali se dolů, ale hned se zas škrábali nahoru, zatímco burácející stříbrná ptačí vlna stoupala dál od okenních ráků k nebi, tam, kde po zrcadlech střech stékal déšť a rozlévalo se slunce, a jak mizela, snášel se mezi domy svistot křídel a kapek jako šustící plátky staniolu, a pak už jen déšť, ticho a čas, vlastně nic, auto s nábytkem a s několika zmítajícími se holuby a hrdličkami dole v Neklance zahrulo k Železničnímu mostu a já se konečně pohnul, udělal jsem těch pár kroků sem na Poštu, abych si zas dal to jedno pivo, víš, stejně si myslím, že Vyšehrad s mrtvými básníky tam nahoře na hřbitově je jakési podsvětí Prahy, řeknu ti, že když přejdeš Botič, je to, jako bys přešel říčku Lethe, vstoupíš do úplně jiného světa, než jaký je tam dole v Praze, zničehonic se octneš mezi věčnými květinami za okny a v oknech, mezi věčnými ptáky, kteří slétají shora z hradeb do šedivých dvorů,

k oknům, za nimiž sedí věční staříci a stařeny, sedí nepohnutě v temných pokojících a po celé dni jen pozorují, jak se mění barva oblohy, jak vychází a zapadá slunce, jak rozkvétají a vadnou květiny, oni nemají co do úst, nemají pomalu co žrát, přece nemůžou z těch svých důchodů vyjít, a oni přesto na vyšehradských asfodelových nivách krmí ptáky, tak jsou sami, opuštění, jako Baloun, který bydlí u nás v domě v přízemí a celý den klečí u dveří a utírá hadrem práh, a když jdu dolů po schodech, ani nezvedne hlavu, už volá, to jste vy, pane ..., a pokaždé mě osloví jiným jménem, protože se asi stydí za to, že tam celé dny s tím hadrem na někoho čeká, že utírá práh a dlaždičky před dveřmi, jen aby si s někým promluvil, a pak mi pokaždé oznámí, to je dneska zima, to tam prší, nechodte tam, nebo jindy, to máme počasíčko, Charon a bývalý řezník, podívej, to je ten, co sedí na židliče vedle plynových kamen, už podle kroků na schodech pozná, kdo jde, ale vždycky ho oslovuje jinak, a tak se taky já pokaždé jmenuji jinak a jinak, jednou Fudy, podruhé zas Šafránek, tuhle na mě volal, to jste vy, pane Janoušek, a já na to, to víte, že to jsem já, pane Baloun, přišel jsem si pro ten provaz, na kterém jsem se před týdnem voběsil, jen mi ho vraťte, a on snad poprvé za tu dobu, co ho tam vídávám klečet, zvedl hlavu a řekl, počkejte, jen co to utřu, hned vám pro něj skočím, a tak už dnes vlastně ani nevím, jak se jmenuji a kdo jsem, ale on tam trčí dál a umývá dlažbu před dveřmi, trčí tam stejně jako hodiny na nábreží u Železničního mostu, které už po celá léta ukazují za deset minut tři, jen rackové křičí v tom zastaveném čase a v létě se po půlnoci občas za vyšehradskou skálou objeví osvětlený parník, jako by se vynořil ze dna oceánu, na palubě hraje hudba, tančí se, světlo se rozlévá a houpá na vlnách, ale tady nahoře je ticho, parník pomalu mizí dole ve

městě, zatímco mrtví básníci dál sní svůj marný sen a nad nimi v korunách stromů dřímají ptáci, tiší, neviditelní, skrytí v temnotách a ve věčnosti, v říši stínů, odkud k nám s každým úsvitem přilétají a křičí hrůzou, a světlo, které přinášejí, v nás stále roste, víc a víc se rozlévá, řev času, samotekoucích vod, manao tupa-pau, teď mě ale napadá, že možná ti mrtví básníci scházejí každý večer ze hřbitova do vyšehradských hospod, přisednou si k někomu na židli, a zatímco pije, pořád do něho strkají, takže on pije pořád víc a víc, a přitom mu našeptávají do ucha všechno to, co se jim za života nepodařilo napsat, na co nedokázali přijít, ale na co přišli teprve teď, když se potulují v podsvětí, kde už to zas napsat nemůžou, a když jsem se tehdy zastavil před hospodou po tom, co jsem uviděl to auto s nábytkem, ještě než jsem vstoupil dovnitř, uvědomil jsem si, že jsem před chvílí na ulici potkal smrt, že mě tam ovanula peruť věčnosti, vidíš, co dělá to pivo, Slávek Nezval, ten si dneska dává vínečko v Trojický u Tlusté Margot jako kdysi, tam, kam chodíval Košťá Biebl, než skočil na Výtoni z okna, jestlipak tam chodí spolu, kdoví, a když jsem vešel dovnitř, ve výčepu už stál Honza, trochu mě to překvapilo, protože na něho to bylo přece jen brzo, ale už bylo vidět, že toho vypil dost, a když jsem si nechal natočit pivo a postavil si ho vedle jeho püllitru, přistrčil ke mně svou úzkou chlapeckou tvář, tu velikánskou hlavu s ježkem nad vyboulenýma světle modrýma očima, vždycky když je namazaný, lezou mu oči ven z hlavy, a tenkrát je měl dokonce až kdesi za mými rameny, a jak se potácel, strkal mi odchlíplé rty až do ucha a přitom hučel, ještě tam jsou, viděls je, ty chlapy s tím nákladákem, viděls ty ptáky, já se z toho poseru, ona je celý dni krmila, oni zblbli, ne já, a ta kráva, její dcera, šmajzla i ty hodiny, ona mi je slíbila, to bylo pořád, Honzíku, až umřu, ty hodiny bu-

dou vaše, ještě ji ani neodvezli a ona už je odtáhla do prdele, na Smíchov, a teď jsem věděl, že to byla opravdu smrt, a ne nějaká peruť věčnosti, jak říkají básníci, a že ta smrt měla šedivoučkou, nadýchanou, z perleťového světla spíchnutou róbu polské komtesy, a tak jsem řekl, prosím tě, jaké hodiny, a ono to s ním strčilo, až skoro na mě spadl, a já jsem mu, jak začal řvát, viděl až do krku, tys je nikdy neviděl, opravdu, já bych ji praštil pětikilovým hovnem, jo, její dceru, bába ještě dejchala a ona už z ní stahovala peřinu, já za ní jednou byl, protože to šlo pořád dokola, Honzíku, prosím vás zajděte za ní a řekněte jí, ať za mnou na chvilku přijde, já bych s ní ještě chtěla mluvit, měl bys vidět ten bejvák, a když slyšela, že jsem od mámy, hned mě pozvala dál, a nechcete kafe, málem mě tam přeřízla, vždyť tam má maminka pečovatelku, co jsem se naběhala, než jsem jí to zařídila, když ona do domova nechtěla, to víte, že přijdu, maminka spala na matracích a ještě jí posílala prachy, stejně měla štěstí, že se tenkrát otrávil tím uzeným kolenem, já už se na to nemohl koukat, jo, pečovatelka, tak jsem tam začal chodit sám, vždyť pomalu už ani nevylejzala z postele, a toho smradu, však víš, jak to v baráku smrdělo, když nechala v létě v otevřený dveře, já myslel, že se z toho pokaždé pobleju, tak jsem jí tam občas trochu uklidil a sem tam jí koupil něco k jídlu, a ona hned napoprvé povídá, Honzíku, buďte tak hodný a zalijte mi ještě kytky, já vám pak budu vyprávět, jak jsem byla s kněžnou Kostrowitzkou v Baden-Badenu, jo nějakaj Baden-Baden nebo Paříž, prý to také jednou uvidíte, hovno, hovno uvidím, a ne nějakou Paříž, ale ty její hodiny krásně byly, a když jsem k ní pak jednou přišel, jako si popovídat, nebylo to dlouho po tom maléru, nesl jsem jí zároveň mlíko, ona musela mít bílý kafe, aspoň to, už u dveří slyším, jak v tý cimře něco bouchá a šustí, nemohl sem za